

українських територіальних громад, особливо в умовах воєнного та поствоєнного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року : Київська школа економіки. Квітень 2024. 39 с. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf
2. Політична система України : Національний інститут стратегічних досліджень. 07.11.2022. URL: <http://surl.li/xqtjqo>
3. Тетяк Ю. Державна регіональна політика: стан справ на травень 2024 року : Інститут громадянського суспільства. 23.05.2024. URL: <https://www.csi.org.ua/news/derzhavna-regionalna-polityka-stan-sprav-na-traven-2024-roku/>
4. Координація процесу відбудови та відновлення з політикою регіонального розвитку в Україні. Аналітичний документ «U-LEAD з Європою». Відповідальний: Бастіан Файгель. Травень 2023 р. 53 с. URL: <https://decentralization.ua/uploads/attachment/document/1293/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>

Bialkowska O. A.

doctor of economics, professor, vice-rector for education, research, innovation and international affairs, Higher educational institution «Podillia State University», Ukraine.

Chornobai D. M.

postgraduate student in the specialty «Management», Higher educational institution «Podillia State University», Ukraine.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УКРАЇНІ FEATURES OF ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS IN UKRAINE

Питання розвитку сільських територій фігурує перед багатьма викликами сьогодення, як зовнішніми, так і внутрішніми, що мають вагоме значення не тільки для селян і аграрних товаровиробників, але й для покупців і платників податків. Дані виклики потребують переосмислення цілей аграрної політики, конфігурацій її розвитку і втілення. Відбувається своєрідна еволюція: відмова від типової галузевої аграрної політики до направленої на багатофункціональність поведінки розвитку села, суттєвим елементом якої є збалансований розвиток сільського господарства та інших новітніх галузей агропромислової економіки, соціальний розвиток і збереження навколишнього природного оточення [1, с. 25].

Термін «сталий розвиток» є офіційним українським відповідником англійського терміну «sustainable development», дослівний переклад якого з урахуванням контексту може бути «життєздатний розвиток» а за сенсом – «самопідтримуваний розвиток», «розвиток, що підтримується» (sustain – опора, підтримувати, витримувати). Інколи цей термін тлумачать як всебічно збалансований розвиток [2, с. 11].

Оскільки сільські території потребують збалансованого в усіх сферах сталого розвитку, то необхідно визначити і зіставити категорії «сталий розвиток», «сталий розвиток сільського господарства», «сталий розвиток сільських територій» та розробити проект концепції сталого розвитку сільських територій України [3, с. 9].

Сталий розвиток сільських територій є одним з ключових аспектів загального розвитку країни, адже сільські території займають значну частину території України і мають важливе стратегічне значення для її економіки, екології та соціальної сфери. В сучасних умовах питання сталого розвитку сільських регіонів стає актуальним через вплив глобальних економічних, соціальних і екологічних викликів. Сталий розвиток – це концепція, яка передбачає задоволення потреб нинішнього покоління без шкоди для можливостей майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

Основним економічним чинником розвитку сільських територій є аграрний сектор. Однак ефективність сільського господарства часто знижується через застарілі технології, відсутність інвестицій і кваліфікованої робочої сили. Сучасні виклики вимагають диверсифікації економічної діяльності сільських територій, розвитку альтернативних галузей, таких як екотуризм, зелена енергетика, мале та середнє підприємництво.

Одним з напрямів сталого економічного розвитку є залучення інвестицій у розвиток інфраструктури, яка б забезпечила доступ до ринків збуту, підвищення якості життя місцевого населення та створення нових робочих місць.

Соціальна складова сталого розвитку включає забезпечення гідного рівня життя на сільських територіях, створення умов для самореалізації населення, а також доступ до основних послуг, таких як освіта, охорона здоров'я, транспорт та зв'язок. Однією з ключових проблем сільських регіонів України є міграція населення в міста, що призводить до депопуляції і старіння сільського населення.

Сільські території України відіграють важливу роль у збереженні екосистем і природних ресурсів, таких як ґрунти, ліси, водні ресурси та біорізноманіття. Однак сільське господарство також створює значний екологічний вплив: деградація ґрунтів, забруднення вод і повітря, зниження біорізноманіття. Тому екологічна складова сталого розвитку полягає у збереженні та відновленні природних ресурсів через впровадження екологічно дружніх методів ведення сільського господарства, організацію природоохоронних зон і запровадження практик сталого використання ресурсів. Значну роль можуть відігравати технології збереження енергії, переробки відходів та використання відновлюваних джерел енергії (сонячної, вітрової).

Важливим чинником у забезпеченні сталого розвитку сільських територій є державна політика. На сьогоднішній день в Україні прийнято низку стратегій та програм, спрямованих на розвиток сільських регіонів, зокрема «Державна

стратегія регіонального розвитку». При цьому потрібно вдосконалювати механізми взаємодії державних органів, громадянського суспільства та приватного сектору для ефективного використання ресурсів і досягнення цілей сталого розвитку.

Забезпечення сталого розвитку сільських територій України є важливим завданням. Для досягнення цієї мети необхідно одночасно вирішувати економічні, соціальні та екологічні проблеми. Диверсифікація економіки, модернізація інфраструктури, впровадження екологічно чистих технологій та залучення молоді можуть забезпечити стабільний розвиток сільських територій у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Шаров Ю.П. Муніципальні послуги: шлях до високої якості: моногр. Мелітополь, 2008. 136 с.
2. Корінець Р. Сільський розвиток: посібник для фахівців з аграрного та сільського розвитку територіальних громад, Київ, 2023. 157 с.
3. Талавиця М.П., Газуда М.В., Газуда Л.М. Розвиток сільських територій в Європейському Союзі: монографія. Ужгород: ФОП Сабов А.М., 2022. – 504 с.

Borian Liudmyla

senior lecturer the department of economic cybernetics, computer sciences and information technologies, Mykolaiv national agrarian university, Ukraine

ГЕОІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ДЛЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.

GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEM FOR THE DIGITAL TRANSFORMATION OF TERRITORIAL COMMUNITIES.

Геоінформаційна система (ГІС) є ефективним інструментом для прискорення роботи органів управління та прийняття стратегічних рішень, допомагає аналізувати соціально-економічний стан, ефективно планувати заходи та контролювати реалізацію державних та муніципальних рішень,